

Sygn. akt IX Ga 372/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Leon Turzański (spr.)

Sędziowie: SSO Liliana Stępkowska

SSO Jacek Widło

Protokolant: prot. Elżbieta Zentar

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2016 roku w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko M. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 26 września 2014 roku, sygn. akt VIII GC 503/13

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego M. J. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 1200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Liliana Stępkowska SSO Wojciech Leon Turzański SSO Jacek Widło

Sygn. akt IX Ga 372/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 września 2014 roku – wydanym w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko P. B. (1), M. J. i P. B. (2) o zapłatę kwoty 22 480,96 zł – Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku zasądził solidarnie od pozwanych P. B. (1), M. J. i P. B. (2) na rzecz powoda kwotę 22 480,96 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od 6 marca 2013 roku do dnia zapłaty (pkt I), zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 3 542 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II) oraz stwierdził, że w stosunku do pozwanego P. B. (2) wyrok ma charakter zaoczny i w tym zakresie nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności (pkt III)>

Pozwem z dnia 6 marca 2013 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. wniosła o zasądzenie solidarnie od P. B. (1), M. J. oraz P. B. (2) kwoty 22 480,96 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, że dysponując tytułem wykonawczym tj. nakazem zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 16 grudnia 2011 roku wydanym w sprawie VI

Nc-e (...)/ przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. zaopatrzonym w klauzulę wykonalności, wszczął postępowanie egzekucyjne przed komornikiem sądowym przy Sądzie Rejonowym we Włodawie, prowadzone pod sygn. KM 390/12. Jednakże postępowanie egzekucyjne zostało umorzone, wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Roszczenie swoje powód oparł o przepis art. 299 kodeksu spółek handlowych wskazując, że pozwani wchodzili w skład zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. (k. 2 -3).

W odpowiedzi na pozew pozwany M. J. wniósł o oddalenie powództwa w całości w stosunku do jego osoby. W uzasadnieniu pozwany przyznał, że był członkiem zarządu w okresie od listopada 2008 roku, ale tylko do kwietnia 2009 roku, kiedy to złożył skutecznie rezygnację z pełnionej funkcji na ręce członka zarządu P. B. (1), informując jednocześnie wielokrotnie o tym fakcie drugiego członka zarządu P. B. (2). Dalej wskazał, że próba wykreślenia go z KRS została podjęta, ale z uwagi na braki we wniosku, które nie zostały usunięte wniosek został zwrócony. Pozwany podniósł, że z uwagi na pełnienie funkcji członka zarządu w w.w. spółce przez bardzo krótki czas, nie miał jakiegokolwiek wpływu na decyzje podejmowane przez pozostałych członków zarządu w kwestii spłaty istniejących zobowiązań. Podkreślił, że wszystkie umowy z (...) Centertel podpisywane były przez pozwanego P. B. (2), pełniącego wówczas funkcję członka zarządu pod koniec 2007 roku i na początku 2008 roku. Pozwany podniósł, że nie miał wiedzy na temat zaciągniętych wówczas zobowiązań i nie korzystał z żadnego z telefonów, których dotyczyły przedmiotowe umowy. Pozwany wskazał, że w czasie kiedy pełnił funkcję członka zarządu brak było podstaw do składania wniosku o ogłoszenie upadłości. Poza tym pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia oraz zakwestionował jego wysokość. Dalej powołując się na orzecznictwo wskazał, że odpowiedzialność przewidziana w art. 299 § 1 k.s.h. nie odnosi się do zasądzonych w tytule wykonawczym kosztów procesu i kosztów postępowania egzekucyjnego, umorzonego z powodu jego bezskuteczności, a ogranicza się do roszczenia materialnoprawnego zasądzonego orzeczeniem sądowym, którego egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (tak m.in. wyrok sądu apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12.05.2004, sygn. akt I ACa 85/04). Na koniec wskazał, że spółka posiada wierzytelności na kwotę ponad 600 000 zł w stosunku do (...) oraz J. B. z tytułu nabycia udziałów spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. w spółce (...) Sp. z o.o. (k. 46-49).

W odpowiedzi na pozew pozwany P. B. (1) wniósł o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o wznowienie postępowania przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie zakończonego nakazem zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 roku w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1668700/11. W dalszej kolejności wniósł o oddalenie powództwa w całości w stosunku do jego osoby oraz o zwrot kosztów procesu (k. 53-60).

Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 12 września 2006 roku. Zarząd spółki tworzyli kolejno: P. B. (1), od 13 sierpnia 2008 roku, P. B. (2) jako prezes zarządu oraz od dnia 8 grudnia 2008 roku do 20 kwietnia 2009 roku M. J. jako członek zarządu (okoliczność bezsporna, informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nr (...) k. 28-33, wydruk z Monitora Sądowego i Gospodarczego KRS nr (...) k. 34, 35, 79, pismo k. 50, zeznania M. J. k. 230 v.). Od chwili wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. nie złożyła do akt rejestrowych żadnego sprawozdania finansowego ze swojej działalności (informacja z Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w W. k. 228). Nakazem zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 roku wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie nakazał pozwanemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. zapłacić na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 12 713,25 zł z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 2 562,98 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 12). W dniu 12 marca 2012 roku wskazanemu orzeczeniu została nadana klauzula wykonalności (k. 13). Wobec braku zapłaty w ustawowym terminie należności wynikającej z nakazu zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 roku, (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym we Włodawie E. K. wniosek o wszczęcie egzekucji z majątku spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. na podstawie rzezczonego tytułu wykonawczego. Postępowanie wszczęte i prowadzone pod sygnaturą KM 390/112, wobec bezskuteczności egzekucji,

postanowieniem z dnia 14 listopada 2012 roku zostało umorzone na mocy art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym we Włodawie E. K. (k. 14). Na skutek powyższych okoliczności (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. pismem datowanym na dzień 12 lutego 2013 roku wezwała P. B. (1), M. J. oraz P. B. (2) do zapłaty kwoty 22 488,91 zł (odpis pism k. 8,9,10, odpis potwierdzenia nadania przesyłek k. 11). Wezwanie pozostało bez odpowiedzi ze strony adresatów, którzy nie uregulowali dochodzonej należności (okoliczność bezsporna).

Powyższe fakty Sąd ustalił na podstawie powołanych w treści uzasadnienia dowodów z dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana, jak również ich treść i forma nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności. Ponadto złożone dokumenty urzędowe zostały sporządzone w sposób przewidziany prawem przez powołane do tego organy. Zeznania M. J. sąd przyjął w zakresie w jakim korespondowały z zebrany dowodem z dokumentów.

Rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Powód opiera swoje powództwo na treści art. 299 kodeksu spółek handlowych, zgodnie z którym, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykáže, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody (§ 2).

W sprawie niniejszej powód musiał udowodnić istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, w którym dana osoba była członkiem zarządu spółki (a więc niepowstałego później) oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce czy to w czasie pozostawania przez tę osobę członkiem zarządu, czy to już po jej odwołaniu z zarządu (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2011 r. II CSK 571/10, LEX nr 847124, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r. IV CKN 933/00, LEX nr 55500). Dla przyjęcia odpowiedzialności członków zarządu na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. konieczne jest bezsporne stwierdzenie, że zaspokojenie z majątku spółki nie jest możliwe (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2008 r., III CSK 12/08, LEX 447785, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 lutego 2013 r., I ACa 36/13, LEX nr 1294828).

W niniejszej sprawie powód wykazał prawomocnym orzeczeniem sądowym, że posiada wierzytelność w stosunku do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w kwocie wskazanej w żądaniu pozwu. Roszczenia dochodzone w elektronicznym postępowaniu upominawczym stały się wymagalne kolejno: co do kwoty 2 746,34 zł w dniu 21 listopada 2008 roku, co do kwoty 1 716,94 zł w dniu 21 grudnia 2008 roku, co do kwoty 2 249,97 zł w dniu 21 stycznia 2009 roku oraz co do kwoty 6 000 zł w dniu 18 marca 2009 roku (k. 12). Pozwany P. B. (1) w odpowiedzi na pozew zakwestionował skuteczność doręczenia nakazu zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 roku jednocześnie sygnalizując, że złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończony prawomocnym orzeczeniem. Twierdzenie pozwanego jest wewnętrznie sprzeczne, gdyż brak skutecznego doręczenia stronie przeciwnej orzeczenia powoduje brak jego uprawomocnienia z kolei przesłanką do wznowienia postępowania jest prawomocne orzeczenia. Abstrahując od powyższego z nadesłanego wydruku z akt sprawy prowadzonej w elektronicznym postępowaniu upominawczym VI Nc-e (...) wynika, że w stosunku do spółki zastosowano doręczenie zastępcze nakazu zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 roku dłużnej spółce na mocy art. 139 k.p.c. i postanowieniem z dnia 12 marca 2012 roku prawomocnemu orzeczeniu została nadana klauzula wykonalności (k. 131, 132).

Z kolei postanowieniem z dnia 14 listopada 2012 roku Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym we Włodawie E. K. powód wykazał bezskuteczność egzekucji w stosunku do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 r., IV CSK 335/10, LEX nr 784972). Komornik sądowy przed podjęciem decyzji o umorzeniu postępowania egzekucyjnego ustalił, że dłużna spółka pod adresem prowadzenia działalności gospodarczej nie zostawiła żadnych nieruchomości i ruchomości, w zeznaniu CIT-8 za 2011 roku składanym do Urzędu Skarbowego spółka nie wykazała żadnego przychodu i kosztów i nie posiada wierzytelności z urzędu skarbowego oraz

nie prowadzi rachunku bankowego zgłoszonego do Urzędu Skarbowego. Co prawda pozwany M. J. wskazał, że spółka ma wierzytelności ponad kwotę 600 000 zł w stosunku do (...) oraz J. B. z tytułu nabycia udziałów spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. w spółce (...) Sp. z o.o., nie wskazał jednocześnie, w myśl art. 6 k.c., na tę okoliczność żadnych dowodów (odpowiedź na pozew k. 48-49).

Ponadto strona powodowa wykazała również, że pozwani w dacie istnienia zobowiązania i później byli członkami zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Na mocy art. 4 ust. 4 aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym wydruk informacji odpowiadającej odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS ma „moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego”, a więc jest równomocny z dokumentami urzędowymi. Ponadto pozwani nie negowali autentyczności dokumentu w postaci wydruku z Monitora Sądowego i Gospodarczego. Zatem wytaczając powództwo powód wykazał przesłanki, od których uzależniona jest odpowiedzialność pozwanych zgodnie z art. 299 § 1 k.s.h.

Natomiast członek zarządu mógłby uwolnić się od tej odpowiedzialności, jeżeli wykazałby, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i nie wszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Pozwani M. J. i P. B. (1) nie wykazali przesłanek pozwalających na uwolnienie ich od odpowiedzialności za stwierdzone nakazem zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 16 grudnia 2011 roku zobowiązania spółki względem powoda.

W ocenie Sądu twierdzenie pozwanego M. J. jakoby nie miał wiedzy na temat zaciągniętych wówczas zobowiązań i wpływu na decyzje podejmowane przez pozostałych członków zarządu spółki w kwestii spłaty istniejących zobowiązań nie zostało poparte jakimikolwiek dowodami. Pozwany nie twierdził, że miał utrudniony wgląd do dokumentacji finansowej spółki np. z uwagi na zdarzenia losowe czy też utrudnianie ze strony innych członków zarządu. Zeznał, że nie zapoznał się z dokumentami z uwagi na odległość, gdyż księgowość była prowadzona we W.. Przyjając zatem należy, że brak wiedzy na temat sytuacji spółki i ewentualna beczynność stanowią o wadliwym wykonywaniu przez niego sprawowanej funkcji członka zarządu, zwłaszcza, iż od członka zarządu wymagana jest podwyższona szczególna staranność w podejmowanych działaniach. O zaniedbaniu w obowiązkach i braku staranności pozwanych świadczy również fakt, że spółka przez cały okres swojej działalności od 2006 roku do chwili obecnej nie złożyła sprawozdania finansowego.

Dalej w odpowiedzi na pozew pozwany M. J. podniósł zarzut przedawnienia roszczenia zasądzonego w nakazie zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 roku. Pozwany wskazał, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu z uwagi na fakt, że ostatnia z dochodzonych należności wymagalna była 19 września 2009 roku, a pozew został złożony w dniu 18 listopada 2011 roku zatem po upływie 2-letniego okresu przedawnienia roszczenia. Zakwestionował również wysokość roszczenia. W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, które podziela Sąd Rejonowy, jeżeli wierzyciel dochodzący roszczenia przewidzianego w art. 299 k.s.h., przedstawia prawomocny wyrok stwierdzający zobowiązanie spółki, sąd nie może badać, czy stwierdzone w nim zobowiązanie istnieje i w jakim rozmiarze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007 roku, sygn. akt III CSK 227/06, Lex nr 303325). W konsekwencji czego członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, przeciwko któremu wierzyciel spółki występuje z roszczeniem przewidzianym w art. 299 k.s.h., nie może bronić się zarzutem przedawnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym wystawionym przeciwko spółce (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2008 roku, sygn. akt III CZP 94/08, Lex nr 465355). Dodatkowo należy podkreślić, że nie uległo przedawnieniu roszczenie powoda w stosunku do pozwanych członków zarządu. Z okoliczności niniejszej sprawy wynika, że pozwany dowiedział się o szkodzie dopiero w chwili doręczenia mu odpisu pozwu w niniejszej sprawie. Początek i długość terminu przedawnienia roszczenia opartego na przepisie art. 299 § 1 k.s.h. określa art. 442¹ § 1 k.c., zgodnie z którym roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin

ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2007 roku, sygn. akt II CSK 301/07, Lex nr 332957).

Pozwany M. J. twierdził, że w czasie kiedy był członkiem zarządu nie było żadnych spraw sądowych i egzekucyjnych przeciwko spółce, a brak zobowiązań nie uzasadniał złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Stosownie do przepisu art. 6 k.c. i biorąc pod uwagę domniemanie winy w działaniu członków zarządu założone przez ustawodawcę w przepisie art. 299 k.s.h. bezspornym jest, iż to na pozwanym spoczywał ciężar wykazania (udowodnienia) wskazanej przez siebie przesłanki uwalniającej. Pozwany nie przedstawił dowodów, na podstawie których można stwierdzić, że w istocie na dzień 20 czerwca 2009 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spłacała swoje zobowiązania i kondycja finansowa nie uzasadniała złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Ponadto P. B. (1) twierdził, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i nie wszczęcia postępowania układowego powód nie poniósł szkody i powołał na tę okoliczność dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości celem ustalenia od kiedy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zaprzestała płacenia długów lub jej majątek przestał wystarczać na zaspokojenie długów oraz jaka wówczas była wartość majątku i zobowiązań tej spółki. Strona, która wnosi o podjęcie czynności połączonej z wydatkami, obowiązana jest uiszczyć zaliczkę na ich pokrycie w wysokości i terminie oznaczonym przez sąd. Jednocześnie w razie nieuiszczenia zaliczki sąd pominie czynność połączoną z wydatkami (art. 130⁴ § 1 i 5 k.p.c.). Wobec braku odpowiedzi ze strony P. B. (1) na wezwanie Sądu z dnia 28 października 2013 roku do uiszczenia zaliczki w kwocie 2 000 zł na koszt związany z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego, Sąd na rozprawie w dniu 22 września 2014 roku postanowił pominąć wskazany dowód. W ocenie Sądu w związku z zaniedbaniem obowiązków członków zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powód poniósł szkodę. Szkada, o której mowa w art. 299 § 2 in fine k.s.h. odpowiada różnicy w potencjale majątkowym spółki, jaka wystąpiła, a do jakiej nie doszłoby, gdyby we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości. Członek zarządu odpowiada jedynie za taką część należności, jaką otrzymałby wierzyciel w zainicjowanym we właściwym czasie postępowaniu upadłościowym. Ciężar dowodu w tym zakresie, podobnie jak w odniesieniu do pozostałych przesłanek określonych w art. 299 § 2 k.s.h., spoczywa na pozwanym czego w sprawie niniejszej nie uczynili.

Zarówno pozwany M. J. jak i P. B. (1) zarzucili, że nie było podstaw żeby uznać, iż egzekucja przeciwko spółce jest bezskuteczna. Pierwszy wskazał na istnienie wierzytelności spółki na kwotę ponad 600 000 zł, nie wskazując na te okoliczności żadnych dowodów. Natomiast drugi zakwestionował efektywność działań zmierzających do wyegzekwowania roszczenia. Na dowód powyższego P. B. (3) powołał dowód z akt postępowania egzekucyjnego. Akta sprawy egzekucyjnej nie mogą być dowodem w sprawie cywilnej. Dowodem mogą być dokumenty zawarte w aktach, a wytworzone na potrzeby tego postępowania (patrz: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2013 r., III CSK 6/13, lex nr 1311760). Pozwany P. B. (1) nie zareagował na wezwanie Sądu z dnia 23 lipca 2013 roku do wskazania numerów kart akt sprawy KM 390/12, na których znajdują się wnioskowane przez stronę dowody, stąd Sąd na rozprawie w dniu 22 września 2014 roku postanowił pominąć wnioskowany dowód.

Dodatkowo należy podkreślić, że odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 roku, sygn. akt III CZP 118/06, Lex nr 203871). Mając na uwadze wskazane powyżej okoliczności Sąd uwzględnił powództwo w całości, zasądzając jak w I pkt wyroku. Na zasądzoną kwotę 22 480,96 zł składają się następujące należności: kwota 12 713,25 zł stanowiąca należność główną zasądzoną od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. nakazem zapłaty wydanym przez referendarza sądowego Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie w dniu 16 grudnia 2011 roku, sygn. akt VI Nc-e 1668700/11, kwota 2 562,98 zł stanowiąca koszty procesu zasądzone wskazanym nakazem zapłaty, kwota 705 zł kosztów postępowania egzekucyjnego poniesione przez wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. KM 390/12 oraz kwota 6 499,73 zł stanowiąca odsetki od należności głównej zasądzonej nakazem zapłaty wyliczone na dzień 12 lutego 2013 roku. Zasądzenie odsetek ustawowych uzasadnia treść art. 481 § 1 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

Sąd orzekł o kosztach procesu w wyroku z dnia 26 września 2014 roku, w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu pozwani jako przegrywający zobowiązani są do zwrotu powodowi poniesionych przez niego niezbędnych i celowych kosztów procesu, na które składają się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 1 125 zł (art. 13 w zw. z art. 18 ust. 1) ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 05.167.1398)), wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2 400 zł (§ 6 pkt 5) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, nr 163, poz. 1349 ze zm.), a nadto opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł ustalona w oparciu o ustawę z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006 roku, nr 225, poz. 1635 ze zm.) (k. 6).

Zgodnie z art. 339 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę sąd wyda wyrok zaoczny. Z uwagi na powyższe sąd, orzekł że wyrok w stosunku do P. B. (2) ma charakter zaoczny i na mocy art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. w tym zakresie nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Pozwany M. J. złożył apelację od wyroku, zarzucając wyrokowi naruszenie art. 217 § 1 i 3 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 233 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c., polegające na przekroczeniu przez Sąd Rejonowy granic swobodnej oceny dowodów, pominięciu wyjaśnienia i ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności, pominięciu wyjaśnień informacyjnych przekazanych w piśmie procesowym z dnia 2 kwietnia 2013 roku (odpowiedzi na pozew M. J.) jak też zeznań składanych przez M. J. na rozprawach.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę wyroku w części dotyczącej pozwanego M. J. i oddalenie w tej części powództwa.

W uzasadnieniu apelacji pozwany wskazał, że Sąd wydając orzeczenie, nie wziął pod uwagę składanych przez pozwanego M. J. dowodów na okoliczność, iż mandat jego, jako członka zarządu wygasł w kwietniu 2009 roku i z tą chwilą stracił jakikolwiek wpływ na sprawy spółki. Ponad dwa i pół roku później wytoczone zostało przeciwko spółce powództwo o zapłatę i spółka nie podjęła w ogóle jakiegokolwiek obrony, mimo, że roszczenia te były przedawnione. Trudno podzielić opinię Sądu I instancji, iż członek zarządu w tej sytuacji nie może bronić się wszelkimi zarzutami jakie miała spółka, a nie z jego winy z nich nie skorzystała, szczególnie w sytuacji, gdy roszczenie było przedawnione oraz gdy żądanie pozwu rozmijało się z dokumentami złożonymi wraz z pozwem, jeśli chodzi o wysokość zobowiązania. W niniejszej sprawie w odpowiedzi na pozew pozwany zakwestionował też wysokość samego zobowiązania jak i zarzut przedawnienia roszczeń wobec spółki. Nie sposób zgodzić się ze stwierdzeniem Sądu I instancji, iż jeżeli wierzyciel dochodzi roszczenia w trybie art. 299 k.s.h. i przedstawia prawomocny wyrok stwierdzający zobowiązanie spółki, sąd nie może badać, czy stwierdzone roszczenie istnieje i w jakim rozmiarze. W tej sprawie przekroczenie przez Sąd Rejonowy granic swobodnej oceny dowodów w tym zakresie, kłóciłoby się również z zasadami współzycia społecznego. Jaką bowiem pozwany miał inną możliwość obrony, jeśli w momencie złożenia przez wierzyciela spółki pozwu, nie mógł w imieniu spółki podnosić jakichkolwiek zarzutów dotyczących zgłoszonego roszczenia (w szczególności zarzutu przedawnienia), jak również nie miał wpływu na działania ówczesnego zarządu. Dodatkowo podstawą do kwestionowania istnienia długu w wysokości przedstawionej przez wierzyciela w pozwie skierowanym w trybie nakazowym, jest stosowany przez analogię art. 35 k.s.h., jednoznacznie stwierdzający, że członek zarządu pozwany z tytułu odpowiedzialności za zobowiązania spółki, może przedstawić wierzycielowi zarzuty przysługujące spółce wobec wierzyciela (wyrok Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2007 r., V CSK 55/07). Pozwany podniósł także, iż złożył rezygnację z funkcji członka zarządu przed terminem wymaganym do złożenia sprawozdania i był członkiem zarządu niespełna 6 miesięcy. Nadto w zeznaniach pozwany wyraźnie stwierdził, iż jego brak wiedzy o sprawach spółki wynikał z utrudniania, a wręcz uniemożliwienia dostępu do dokumentów, które zostały przewiezione do innej firmy księgującej we W., co m.in. było powodem złożenia przez pozwanego rezygnacji. Krótki okres sprawowania funkcji członka zarządu nie pozwolił pozwanemu na wyegzekwowanie dostępu do dokumentów od pozostałych członków zarządu. Nadto Sąd pominął zarzut przedstawiony w toku postępowania, że powód nie wykazał, że egzekucja przeciwko spółce

prowadzona była w stosunku do całego majątku spółki, a nie tylko do określonych jej składników, bezpodstawnie uznając, że wystarczającym jest przedstawienie przez powoda postanowienia o umorzeniu egzekucji z powodu jej bezskuteczności (apelacja k. 255-258).

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa prawnego według norm przepisanych (odpowiedź na apelację k. 341-341 v.).

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i na uwzględnienie nie zasługuje.

Poczynione przez Sąd I instancji ustalenia stanu faktycznego i wywiedzione na tej podstawie przez ten Sąd rozważania prawne są prawidłowe. Sąd Okręgowy przyjmuje je za swoje. Nie zachodzi zatem potrzeba ponownego przytaczania tej argumentacji. Apelacja nie zawiera żadnych argumentów mogących przemawiać za wzruszeniem zaskarżonego wyroku.

Pozwany podnosi w apelacji zarzuty pominięcia wyjaśnienia i ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności. Zarzut ten należy rozumieć jako zarzut nierozpoznania istoty sprawy i rozpoznać w pierwszej kolejności, jako zarzut najdalej idący.

Stosownie do art. 386 § 4 k.p.c. poza wypadkami określonymi w § 2 i 3 sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22; z 15 lipca 1998 r. II CKN 838/97, LEX nr 50750; z 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, LEX nr 519260; wyroki Sądu Najwyższego z 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 nr 3, poz. 36; z 21 października 2005 r., III CK 161/05, LEX nr 178635; z 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2). Co do zasady zatem przez pojęcie „nierozpoznania istoty sprawy” należy rozumieć nierozstrzygnięcie żądań stron, czyli niezalążwienie przedmiotu sporu. Wykładnia językowa, systemowa i funkcjonalna tego zwrotu pozwala na przyjęcie, że wszelkie inne wady rozstrzygnięcia, dotyczące naruszeń prawa materialnego, czy też procesowego (oczywiście poza nieważnością postępowania i nieprzeprowadzeniem postępowania dowodowego w całości), nie uzasadniają uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Wszystkie tego rodzaju braki powinny być w systemie apelacji pełnej zalążwane bezpośrednio w postępowaniu apelacyjnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 r., sygn. akt II CZ 193/12, www.sn.pl).

Sądowi I instancji nierozpoznania istoty sporu zarzucić nie można. Z uzasadnienia wyroku wynika, że przedmiotem rozpoznania było zarówno roszczenie powoda, jak też przedstawione przez pozwanych przeciwko roszczeniu zarzuty pozwanych, w tym pozwanego M. J.. Sąd w tym zakresie poczynił istotne dla sprawy ustalenia stanu faktycznego i dokonał rozważań prawnych, mając na względzie art. 299 § 1 i 2 k.s.h.

Sąd rozpoznając sprawę przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonał oceny wiarygodności i mocy dowodowej dowodów, na podstawie dowodów poczynił ustalenia faktyczne, a następnie dokonał rozważań prawnych. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienie spełnia zatem wymogi określone w art. 328 § 2 k.p.c.

Oczywistym jest, że pozwanemu, jako byłemu członkowi zarządu spółki, przysługiwały wszelkie zarzuty jakie spółka ma w stosunku do powodowego wierzyciela. Jednakże w dacie wytoczenia powództwa w tej sprawie niemożliwym było już podnoszenie przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. zarzutów co do wysokości dochodzonego i jego ewentualnego przedawnienia w toczącej się przed Sądem Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie pod sygnaturą akt VI Nc-e 1668700/11 sprawie. Sprawa ta bowiem zakończyła się wydaniem nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, a nakaz zapłaty stał się prawomocny.

Stosownie do art. 363 § 1 k.p.c. orzeczenie staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

W dacie wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie mogła już podnosić żadnych zarzutów, dotyczących roszczeń rozpoznawanych w sprawie pod sygnaturą akt VI Nc-e 1668700/11 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie. Tym samym i pozwany takich zarzutów w niniejszym sporze podnosić nie może. Chybiony jest zatem zarzut, że Sąd I instancji pominął stanowisko pozwanego oraz złożone przez pozwanego dowody. W kwestii tej szczegółowo wypowiedział się Sąd I instancji, odwołując się także do orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Pozwany M. J. nie wykazał też, by istniały jakieś składniki majątkowe (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, posiadające wartość rynkową, które nie zostały objęte egzekucją prowadzoną przeciwko spółce. To na pozwanym ciążył obowiązek udowodnienia zarzutów – art. 299 § 2 k.s.h. w zw. z art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. Również i w tym zakresie argumentacja prawna Sądu I instancji jest wyczerpująca.

Wreszcie pozwany M. J. nie może zasłaniać się brakiem dostępu do dokumentacji spółki w okresie, gdy sprawował funkcję członka zarządu.

Stosownie do art. 201 § 1 k.s.h. zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę.

Każdy z członków zarządu ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki (art. 208 § 2 k.s.h.). Pozwany odpowiadał zatem za działanie spółki wobec spółki oraz osób trzecich, w szczególności kontrahentów spółki, jako uczestnik obrotu gospodarczego. Rzeczą osoby, która ma zostać powołana do zarządu jest zbadanie stanu finansowego spółki, przed wyrażeniem zgody na powołanie do zarządu. Odmowa dostępu do dokumentacji na tym etapie winna być sygnałem ostrzegawczym. Niezależnie od tego, czy pozwany M. J. domagał się bezskutecznie dostępu do dokumentacji finansowej spółki przed powołaniem do zarządu, czy też z żądaniem takim nie wystąpił, to nie może uwolnić się od odpowiedzialności za prowadzenie spraw spółki, w szczególności podnosząc, iż nie dysponował dokumentacją finansową spółki, aż do wygaśnięcia mandatu do sprawowania funkcji członka zarządu. Twierdzenie, że pozwany był pozbawiony w tym czasie wpływu na działanie zarządu, nie zasługuje na uwzględnienie już choćby z uwagi na ochronę wierzycieli spółki (...).

Sądowi Okręgowemu, jako sądowi II instancji, nie mogła też umknąć okoliczność, że pozwany M. J. w apelacji twierdzi, że utrudniano mu, a wręcz uniemożliwiano, dostęp do dokumentacji spółki. Tymczasem, jak sam zeznał, nie zapoznawał się z dokumentami z powodu odległości oraz tego, że pozwany P. B. (3) obiecywał, iż przywiezie te dokumenty. Taka oczywista sprzeczność podlegać musi ocenie w kontekście obowiązków procesowych stron nałożonych przez art. 3 k.p.c. Uchybienie tym obowiązkom przez pozwanego pozwala dodatkowo na ocenę, iż pozwany godząc się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego w tym zakresie, modyfikuje stanowisko wyrażone w apelacji, celem wzruszenia tego stanowiska.

Stwierdzenie Sąd I instancji dotyczące oceny niezłożenia przez zarząd rocznego sprawozdania, odnosi się do wszystkich pozwanych. Istotnie nie powinno się odnosić do pozwanego M. J.. Nie mniej jednak okoliczność ta nie

ma znaczenia dla rozpoznania apelacji. Ten element oceny odpowiedzialności pozwanego wysunięty był przez Sąd I instancji tylko dodatkowo.

Mając powyższe na względzie, a także powołane przepisy, apelację należało oddalić jako bezzasadną (art. 385 k.p.c.).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c.

SSO Liliana Stępkowska SSO Wojciech Leon Turzański SSO Małgorzata Skoczyńska